

Rasim Brković

ODSTUPANJE OD PRINCIPA VJERE NIJE UMJERENOST¹

Živimo u teškim vremenima, kada se odstupanje od islamske umjerenosti ne kreće samo u pravcu pretjerivanja u vjeri i ekstremizma, nego i popuštanja u moralnim i etičkim vrijednostima, što također predstavlja udaljavanje od srednjeg ili pravog puta islamskog učenja i tradicije.

Varljivi materijalizam

Današnjeg čovjeka kao da ne interesuje kako će se dijete odnositi prema svome roditelju, roditelj prema svome djetetu, supruga prema svome suprugu, suprug prema svojoj supruzi, podređeni prema svome nadređenom, nadređeni prema svome podređenom itd. Za njih ne predstavlja nikakav problem neposlušnost djece prema svojim roditeljima, grubost i netrpeljivost među supružnicima, javni nemoral i još mnogi drugi gnusniji i razvratniji poroci koje vidimo oko nas.

Kao da smo zaboravili riječi našeg Vjerovjesnika, a.s., kada nas obavještava i upozorava: "Svi ste vi pastiri i svi ćete biti odgovorni za svoje stado. Predstavnik (vođa) naroda je pastir koji će biti odgovoran za svoje stado – one koje predstavlja; čovjek je pastir u svojoj porodici i bit će odgovoran za svoje stado – kućnu obitelj; žena je pastir u kući svoga muža i bit će odgovorna za svoje stado – djecu..." (*Sahih Buhari*)

Svjesni smo da je današnji čovjek zaokupljen i opsjednut primamljivim i varljivim materijalizmom i da ne bira ni način, ni sredstvo da to ostvari. Kod njega cilj ne bira sredstvo, već se rukovodi samo bolesnom ambicijom za postizanjem višeg i boljeg. Naša velika nesreća

¹ *Preporod*, 16/1050, 15. august 2015, str. 20.

nije bojazan od napada neprijatelja i okupatora, već zadovoljstvo ovim varljivim dunjalučkim životom, tako da nas nimalo ne uznemirava ono što je loše, i ne interesuje nas ništa osim onog što nam je, po našem rezonovanju, dobro i korisno.

Ne stižemo se ni zapitati da li su sve stvari koje nam dolaze ili nam se nude dobre za nas i ovaj naš narod, već odmah halapljivo, kao čopor gladnih vukova, nasrćemo na njih želeći ih samo za sebe i neku svoju korist. Naš Poslanik, a.s., savjetuje nas riječima: “Doći će vrijeme kada će ljudi voljeti pet stvari, a zaboraviti drugih pet. Voljet će ovaj dunjaluk, a zaboravit će da iz njega valja seliti na ahiret; voljet će stvorenja, a zaboravit će na Onoga ko ih je stvorio; voljet će raskošne kuće, a zaboraviti neizbježan stan koji sve nas, bez izuzetka, čeka – kabur; voljet će novac, a zaboravit će da za njega valja polagati račun i voljet će grijehenje, a zaboraviti da se za učinjeni grijeh pokaju.”

Vrijeme fitne

Nastupilo je vrijeme velikih nereda (fitnet) na koje nas je upozorio Uzvišeni Allah i Njegov Poslanik, a.s. Uzvišeni Allah kaže: *I izbjegavajte ono što će dovesti do smutnje koja neće pogoditi samo one među vama koji su krivi, i znajte da Allah strašno kažnjava.* (El-Enfal, 25) Ovdje Uzvišeni upozorava Svoje robove – vjernike na belaj i iskušenje koji će zahvatiti i loše i dobre, a ne samo one koji čine loša djela i grijeha. To iskušenje neće zaobići nikoga, zato što se nije odvrćalo od grijeha. Alija ibn Ebi Talha, r.a., kaže da je Ibn Abbas, r.a., ovaj ajet ovako protumačio: “Allah naređuje vjernicima da ne dozvole činjenje loših djela u svojoj sredini, jer će ih onda On sve obuhvatiti Svojom kaznom”. Ovo je vrlo značajno tumačenje, koje nosi mnoge pouke. Zato Mudžahid komentarišući isti ajet kaže: “Ovaj ajet odnosi se i na ashabe, a i na ostale vjernike.” Mišljenje da ovo upozorenje obuhvaća i ashabe i ostale, iako je upućeno izravno ashabima, ispravno je. Na to ukazuju i hadisi koji upozoravaju na različite smutnje. Jedan od najupečatljivijih hadisa u tom pogledu jeste hadis koji prenosi imam Ahmed od Huzejfe ibn el-Jemana, r.a., u kojem stoji da je Allahov Poslanik, a.s., rekao: “Tako mi Onoga u Čijoj je ruci moja duša, ili ćete vi naređivati dobro i odvrćati

od zla, ili će vam Allah ubrzo poslati kaznu od Sebe, pa ćete Mu činiti dove, ali vam se On neće odazivati”. On od Huzejfe također prenosi da je rekao: “U vrijeme Allahova Poslanika, a.s., kada bi neko izgovorio određenu riječ, postao bi munafik. A ja sada od nekih od vas čujem da tu istu riječ izgovori po četiri puta dok sjedi na jednom mjestu! Ili ćete vi naređivati i poticati na dobro, a odvrćati od zla, ili će vas Allah sve obuhvatiti kaznom, ili će dati da vas predvode najgori od vas, pa onda i kada vaši najbolji budu upućivali dove, neće im biti uslišane.”

Upozorenja u hadisima

Imam Ahmed također prenosi od Ummu Seleme, r.a., Vjerovjesnikove, a.s., supruge, da je rekla: “Čula sam Allahova Poslanika, a.s., da je rekao: ‘Kada se očevidno budu činili grijesi u mome ummetu, Allah će ih sve obuhvatiti kaznom od Sebe.’ Ja sam ga tada upitala: ‘Allahov Poslaniče, zar neće među njima biti dobrih ljudi?’ ‘Hoće!’ – odgovori on, pa ga ja opet upitah: ‘Pa šta će biti s njima?’ A on mi odgovori: ‘Njih će zadesiti ono što i ostali svijet, pa će ih poslije zahvatiti Allahov oprost i zadovoljstvo’” (Ibn Kesir).

Ibn Abbas, r.a., kaže: “Allah, dž.š., naređuje vjernicima da ne odobravaju nevaljala djela koja se obavljaju, kojih su oni svjesni, kako ih ne bi obuhvatila i snašla Allahova kazna.”

Od Zejneb b. Džahš prenosi se da je upitala Allahova Poslanika, a.s.: “O Allahov Poslaniče, hoćemo li biti uništeni a među nama bude dobrih (pobožnih) ljudi?” “Hoćete, kada se prošire nevaljala i nemoralna djela” – odgovori Poslanik, a.s. (Kurtubi)

Rekao je Allahov Poslanik, a.s.: “Zaista ćete vi poslije mene vidjeti veliku sebičnost (samoljublje, egoizam, koristoljublje) i stvari koje nijećete i osuđujete.” Rekli su: “Pa šta nam zapovijedaš, o Allahov Poslaniče?” Rekao je: “Dajte im njihovo pravo (koje ste dužni da izvršite kao prema svojim starješinama i vladarima), a molite Allaha za svoje pravo da vam ga dadne.” Zato nam jedini i osnovni cilj mora biti odvrćanje od robovanja “stvorenjima” ka robovanju Jednom i Jedinom Stvoritelju Allahu, dž.š., Koji nas je uputio na Pravi put i pozvao nas da se njega držimo ne pretjerujući niti popuštajući u vjeri.